

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118206262
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2118206262.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Andrea Dudášová, v spore žalobcu: JUDr. O. F., nar. XX.X.XXXX, adresa A., Z. XXXX/XX, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 38C/65/2018-113 zo dňa 6.7.2021 - proti vyhovujúcemu výroku II., takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu vyhovujúceho výroku II. ako i v závislom výroku IV. o náhrade trov prvoinštančného konania p o t v r d z u j e .

II. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd o žalobe žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur spôsobenej nezákonným rozhodnutím rozhodol vo výroku nasledovne:

I. Konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania od 14.05.2018 do zaplatenia zastavuje.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 3.375,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku žalobu zamietá.

IV. Žalobca m á voči žalovanej n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100% trov konania.

2. Pri rozhodovaní prvoinštančný súd vychádzal zo skutkového stavu, ako ho zistil z vykonaného dokazovania, keď ustálil, že bolo preukázané, že dňa 14.03.2016 uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva PZ v Trnave sp.zn. ČVS: KRP-44/2/VYS-TT-2015 bolo žalobcovi podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie ako pomocníkovi podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona pri spáchaní obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Voči uvedenému uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca podal sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava dňa 02.05.2016 pod č.k. Kv 68/15/2200-27 zamietnutá. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24.10.2016, č.k. IV Pz 311/16/1000-11 podľa § 363 ods. 1, § 366 ods. 1 ods. 2 a § 367 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku rozhodol, že právoplatným uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave sp.zn. Kv 68/15/2200 zo dňa 02.05.2016 bol porušený zákon v ustanovení § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a v konaní, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 10, ods. 12, § 206 ods. 1 veta prvá, ods. 3 Trestného poriadku, § 21 ods. 1 písm. d), § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v neprospech žalobcu. Generálny prokurátor Slovenskej republiky zároveň uznesenie prokurátora sp.zn. Kv 68/15/2200 zo dňa 02.05.2016 zrušil. Vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva PZ v Trnave výzvou zo dňa 24.11.2016 vyzval žalobcu na oznámenie v lehote 3 dní, či súhlasí, resp.

nesúhlasí s overením pravdivosti absolvovaním špeciálneho psychofyziologického vyšetrenia (detektor lži). Následne bolo žalobcovi doručené ďalšie uznesenie vyšetrovateľa OKP KRPZ Trnava o pribratí znalca, v ktorom do konania pribral znalca z odboru psychológia PhDr. Andreja Benkoviča na podanie znaleckého posudku, ktorého úlohou bolo posúdiť a odpovedať na rôzne otázky týkajúce sa osobnosti, pravdivosti, intelektových schopností a psychického stavu žalobcu. Aj proti tomuto uzneseniu žalobca v zákonnej lehote dňa 27.03.2017 podal sťažnosť. Keďže uznesenie o pribratí znalca bolo vydané na základe písomného pokynu prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave, o žalobcovej sťažnosti rozhodoval generálny prokurátor Slovenskej republiky. Ten dňa 13.04.2017 vydal uznesenie sp. zn. IV/3 GPt 356/15/1000-8, ktorým zrušil napadnuté uznesenie vyšetrovateľa, a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. V odôvodnení uviedol, že generálny prokurátor SR v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku orgánom činným v trestnom konaní neuložil (a ani nemohol uložiť) pokyn vykonať psychofyziologické overenie pravdivosti svedkov na polygrafe, pretože tento postup je v rozpore s Trestným poriadkom, ani vykonať znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru psychológia vo vzťahu k žalobcovi, pretože na tento postup nebol daný zákonný dôvod. Konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu psychologického posúdenia osobnosti žalobcu, nevyplývajú z odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa zo dňa 02.03.2017 ani z obsahu písomného pokynu dozorujúceho prokurátora zo dňa 26.01.2017, na základe ktorého bolo uznesenie o pribratí znalca vydané. Vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva PZ v Trnave uznesením ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 zo dňa 31.05.2017 zastavil podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie, ktoré bolo začaté pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného poriadku, lebo je nepochybné, že skutok tam uvedený nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Žalobca následne podal Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Žalovaná listom zo dňa 14.05.2018 žalobcovi oznámila čiastočne uspokojenie jeho nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Uviedla, že jeho nárok na náhradu škody uspokojí v časti zaplatených výdavkov za kopírovacie služby vo výške 116,- Eur a zaplatených výdavkov za právne zastupovanie vo výške 4.062,23 Eur, t.j. spolu vo výške 4.178,23 Eur. Zároveň sa ospravedlnila za nezákonné rozhodnutia, ktorými sú uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 14.03.2016, ČVS: KP-44/2-VYS-TT-2015 a o trestnom stíhaní žalobcu ako obvineného z pomoci k obzvlášť závažnému zločinu podvodu podľa § 21 ods. 1 písm. d), § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a tiež uznesenie prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave zo dňa 02.05.2016, sp.zn. Kv 68/15/2200 o zamietnutí sťažnosti. Nezistila ale splnenie zákonných podmienok pre náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur. Skutkový priebeh trestného konania bol v konaní nesporný.

3. Žalobca si v predmetnom konaní uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy, a to za nezákonné obvinenie z obzvlášť závažného zločinu podvodu v trvaní 7 mesiacov, pričom úkony s ním robil vyšetrovateľ skoro dva roky, keďže od mesiaca jún 2015 bolo začaté trestné stíhanie vo veci, kde bol vedený ako podozrivý, kedy sa začalo aj odpočúvanie jeho mobilného telefónu, ako aj ďalších členov jeho rodiny, bol predvolávaný na výsluchy, bola vykonaná domová prehliadka, zhabané počítače, listiny, dožiadania informácií na jeho osobu voči rôznym inštitúciám, pričom tento nezákonný stav trval až do apríla 2017, keďže orgány činné v trestnom konaní aj po zrušení obvinenia ho naďalej šikanovali a psychicky ničili nezákonnými rozhodnutiami. Všetky tieto okolnosti spôsobili, že utrpela česť a vážnosť žalobcu ako bývalého okresného a krajského sudcu, neskôr notára, jeho spoločenské postavenie ako aj rodinný život. V čase vznesenia obvinenia mal vyše 70 rokov a vznesenie obvinenia pre trestný čin, za ktorý mu hrozil nepodmienečný trest odňatia slobody až na 15 rokov, malo za následok značné psychické útrapy a životný diskomfort. Psychické útrapy musel znášať nielen on, ale aj ostatné najbližšie osoby pariace do jeho rodiny. Žalobca pred touto udalosťou absolvoval operáciu srdca, po ktorej zostal zdravotne ťažko postihnutý a v takomto stave musel znášať úkony trestného konania. Na internetovom portáli J. bol zverejnený článok, v ktorom boli žalobca a jeho syn vykreslení ako zločinci a pod článkom sa nachádzali výzvy na fyzickú likvidáciu žalobcu a jeho syna. Dôvodná obava o život a zdravie u žalobcu pretrváva dodnes.

4. Existencia uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vznikutej z uvedeného trestného stíhania súd označil za spornú. Žalovaná popiera existenciu žalobcovho nároku, pričom má za to, že na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur nie sú splnené zákonné podmienky. Podľa argumentácie žalovanej tento nárok možno priznať za súčasného splnenia dvoch podmienok - a síce, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučineným za spôsobenú ujmu a zároveň nie je možné vzniknutú ujmu uspokojiť inak. Ďalej žalovaná namieta splnenie

zákoných predpokladov vzniku nároku, existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy.

5. Strany počas konania, na pojednávaní pred prvoinštančným súdom, zotrvali na svojich argumentoch vyslovených v písomných podaniach. Žalobca upresnil, že žalobca svoj nárok neodvodzuje z § 13 Občianskeho zákonníka, obsah vyjadrenia v rámci repliky slúžil len na posilnenie jeho argumentov, na preukázanie príčinnej súvislosti a existencie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je daný aj tým, že aj po rozhodnutí generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktorým zrušil rozhodnutia krajského prokurátora a vyšetrovateľa, vyšetrovateľ ďalej konal na písomný pokyn krajského prokurátora, ďalej sa vykonávalo sledovanie, odpočúvanie, lustrácie. Výšku žiadanej nemajetkovej ujmy žalobca odvodzoval zhoršením jeho zdravotného stavu, bol podrobený ďalšej operácii srdca. Trestným stíhaním a jeho stav zhoršil, najmä po opätovnom pokračovaní v trestnom konaní po zrušení uznesenia o vznesení obvinenia generálnym prokurátorom Slovenskej republiky. Vyšetrovateľom bol predvolaný na vykonanie psychotestov a absolvovanie vyšetrenia na polygrafe na základe pokynu prokurátora krajskej prokuratúry. Aj proti tomuto rozhodnutiu podal sťažnosť. Všetko to skončilo až pokynom generálneho prokurátora Slovenskej republiky o zrušení a zastavení trestného stíhania. Žalobca doplnil, že na srdce sa liečil už v minulosti. V roku 2008 absolvoval operáciu srdca, po ktorej sa jeho zdravotný stav stabilizoval. K zhoršeniu jeho stavu došlo potom, čo sa pokračovalo v trestnom stíhaní. Generálny prokurátor Slovenskej republiky sa mu ospravedlnil. Podľa vyjadrení žalovanej na pojednávaní, žalobca zhoršenie jeho zdravotného stavu relevantným spôsobom nepreukázal a generálny prokurátor Slovenskej republiky vo svojom uznesení prikázal vyšetrovateľovi, aby znovu konal a rozhodol, neuviedol, že má trestné stíhanie zastaviť. Listiny predložené žalobcom podľa žalovanej nepreukazujú priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť, ktorou by došlo k zhoršeniu zdravotného stavu v súvislosti s trestným stíhaním. Žalovaná ďalej poukazovala na písomné podanie vo veci zo dňa 19.05.2021, kde uviedla, že v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nestačí tvrdiť jej vznik, resp. primeranosť nároku, ale nemajetková ujma a príčinná súvislosť medzi existenciou nemajetkovej ujmy a nezákonným rozhodnutím musia byť preukázané (uznesenie Ústavného súdu ČR sp.zn. III. ÚS 712/06 zo dňa 27.09.2007). Aj keď je zodpovednosť štátu objektívna, nezbavuje to žalobcu povinnosti preukázať v prípade uplatňovania peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy nielen jej vznik v jednotlivých oblastiach života a príčinnú súvislosť, ale ja to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu, a že nemajetkovú ujmu nie je možné uspokojiť inak, napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku znením jeho odôvodnenia a pod. V ďalšom žalovaná nespochybnila dlhodobé zdravotné problémy žalobcu, avšak z lekárskeho správ vyplýva, že žalobca mal zdravotné problémy dlhodobo aj pred vznesením obvinenia.

6. Žalobca predložil v konaní lekárske správy z rokov 2013 až 2020.

7. Dňa 18.01.2017 bol na internetovom portáli J. publikovaný článok pod názvom „A.“, kde sa uvádza celé meno žalobcu, pričom článok obsahuje aj vyjadrenie generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, že trestné stíhanie bolo zatavené.

8. Právne prvoinštančný súd vec posúdil na základe aplikácie ust. § 144, § 145 ods. 1, 2, § 146 CSP (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej aj len CSP), čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, § 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, 3, § 17 ods. 1, 2, 3, 4 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj len zák. č. 514/2003 Z.z.).

9. Ako prvé prvoinštančný súd skonštatoval, že žalobca na uplatnenom úroku z omeškania od 14.05.2018 netrval, pričom súd tento úkon súd posúdil ako čiastočné späťvzatie žaloby, a preto v zmysle § 145 ods. 2 CSP so súhlasom žalovanej, konanie v späťvzatej časti zastavil.

10. Predmetom žaloby tak zostal nárok žalobcu na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur. Súd prvej inštancie skonštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že dňa 14.03.2016 bolo žalobcovi uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva PZ v Trnave pod ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 vznesené obvinenie pre pomoc k obzvlášť závažnému zločinu podvodu podľa § 21 ods. 1 písm. d), § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, proti ktorému podal žalobca dňa 04.04.2016, v zákonnej lehote sťažnosť. Sťažnosť žalobcu bola uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave sp.zn. Kv-68/15/2200-27 zo dňa 02.05.2016 zamietnutá. Proti tomuto uzneseniu sťažnosť

nebola prípustná. Žalobca dňa 02.08.2016 podal generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia prokurátora a vyšetrovateľa v prípravnom konaní. Generálny prokurátor Slovenskej republiky vydal dňa 24.10.2016 uznesenie sp.zn. IV/Pz 311/16/1000-11, ktorým rozhodol, že vyššie uvedenými rozhodnutiami prokurátora krajskej prokuratúry a vyšetrovateľa bol porušený zákon a zrušil nezákonné rozhodnutia prokurátora a vyšetrovateľa. Vyšetrovateľ žalobcu vyzval listom zo dňa 24.11.2016, aby oznámil či súhlasí s overením pravdivosti absolvovaním špeciálneho psychofyziologického vyšetrenia. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uznesením sp.zn. IV/3 GPt 356/15/1000-8 zo dňa 13.04.2017 zrušil uznesenie vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva PZ v Trnave ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 zo dňa 02.03.2017, ktorým pribral do konania znalca z odboru „Psychológia“ na podanie znaleckého posudku týkajúceho sa žalobcu a uložil vyšetrovateľovi, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Nesporné je, že vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva PZ v Trnave uznesením ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 zo dňa 31.05.2017 zastavil podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie, ktoré bolo začaté pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného poriadku, lebo je nepochybné, že skutok tam uvedený nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Nespornou je aj skutočnosť, že žalobca požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie jeho nároku, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nárok prerokovala a listom zo dňa 14.05.2018 žalobcovi oznámila, že uspokojí jeho nárok na náhradu škody v časti zaplatených výdavkov za kopírovacie služby vo výške 116,- Eur a zaplatených výdavkov za právne zastupovanie vo výške 4.062,23 Eur, t.j. spolu vo výške 4.178,30 Eur. Súčasťou uvedeného listu bolo zároveň aj ospravedlnenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky za nezákonné rozhodnutia - konkrétne za uznesenie vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva PZ v Trnave zo dňa 14.03.2016, ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 o trestnom stíhaní žalobcu ako obvineného z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 21 ods. 1 písm. d), § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a tiež uznesenie prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave zo dňa 02.05.2016, sp.zn. Kv 68/15/2200 o zamietnutí žalobcovej sťažnosti.

11. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že zmyslu a účelu ust. § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovedá interpretácia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4MCdo 15/2009). Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca (nález Ústavného súdu SR, sp.zn. I. ÚS 320/2016). Ústavný súd SR zastáva názor, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, nielen zastavenie trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezákonnosť, ale rovnaké dôsledky má aj rozhodnutie o postúpení veci do priestupkového konania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody podľa tohto zákona, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný (nález Ústavného súdu SR, sp.zn. II. ÚS 25/2011).

12. V konaní potom nebolo sporné a súd prvej inštancie mal za preukázateľne splnený predpoklad pre náhradu škody v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., t.j. existenciu nezákonného rozhodnutia.

13. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy súd v súlade s § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. skúmal, či samotné konštatovanie porušenia práva by bolo dostatočným zadosťučinením a následne aj či uplatnená nemajetková ujma vznikla žalobcovi v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Súd skúmal, či skutočne, reálne a preukázateľne došlo ujme v dôsledku závažného zásahu do práva žalobcu na ochranu cti, vážnosti, ľudskej dôstojnosti, spoločenského postavenia a rodinného života. Nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla mala spočívať najmä v psychických útrapách a diskomforte,

ktoré mu vznikali pri vedení trestného stíhania a vykonaní úkonov a s ohľadom na tú skutočnosť, že mal viac ako 70 rokov. Vznesenie obvinenia, ďalšie úkony, vykonaná domová prehliadka predstavovali pre žalobcu a jeho blízku rodinu obrovský psychický šok. Verejnosť sa dozvedela o jeho trestnom stíhaní aj z článku uverejnenom na internetovom portáli J., ktorý bol publikovaný aj vzhľadom na vznesené obvinenie. Súd sa na tomto mieste zaoberal aj námietkou žalovanej ohľadne absencie a nepreukázania príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy, keď je podľa žalovanej zrejmé, že žalobca tento zásah len konštatoval, neuviedol prečo nepovažuje samotné konštatovanie porušenie práva a ospravedlnenie obsiahnuté v liste generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo dňa 14.05.2018 za dostatočne účinný a efektívny prostriedok na vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy.

14. Podstatou priznania náhrady za nemajetkovú ujmu je preukázanie zníženia spoločenského postavenia žalobcu. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby žalobcu v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí žalobcu.

15. Prvoinštančný súd potom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.05.2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že trestné stíhanie a v rámci neho i prípadný výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, preto sú spôsobilé, okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovaného čl. 17 ods. 1 Ústavy SR, obmedziť, či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, výkon väzby, prípadne výkon uloženého trestu, ktoré boli realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. V súvislosti s nálezom Ústavného súdu SR č. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.01.2017 súd poukazuje na ustálený záver, že vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí, odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky, nález sp. zn. I. ÚS 554/04 zo dňa 31.03.2005).

16. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobca bol v čase vznesenia obvinenia (14.03.2016) osobou vyššieho veku, mal 73 rokov. V minulosti vykonával funkciu okresného a krajského sudcu a pred vznesením obvinenia naposledy vykonával činnosť notára. Výkon notárskeho úradu v zmysle § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) zanikol žalobcovi ex lege (ku dňu 31. decembra kalendárneho roka, v ktorom notár dosiahne vek 67 rokov), skôr ako mu bolo vznesené obvinenie. Tvrdenie žalobcu, že mal záujem vykonávať činnosť advokáta a po vznesení obvinenia mal ťažkosti zo zápisom, súd nemal za preukázané. Nespornou ale bola skutočnosť, že žalobca pred vznesením obvinenia bol 48 rokov činný v justičnej oblasti. Ako sudca a notár požíval vážnosť a úctu okolia. Súd po vykonanom dokazovaní následne ustálil, že práve a aj kvôli následkom začatia trestného stíhania došlo k zníženiu životného komfortu žalobcu. Vznesenie obvinenia pre obzvlášť závažný zločin, kde žalobcovi hrozilo uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody až na 15 rokov, nepochybne zasiahli do jeho života. Počas trvania vznesenia obvinenia boli so žalobcom vykonávané procesné úkony, bol odpočúvaný, bola mu vykonaná domová prehliadka, zhabané počítače. Trestné stíhanie malo vplyv na jeho psychické aj fyzické zdravie. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo zrušené uznesením generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp.zn. IV Pz 311/16/1000-11 zo dňa 24.10.2016 z dôvodu porušenia zákona, keď generálny prokurátor Slovenskej republiky vyšetrovateľovi prikázal, aby o veci znovu konal a rozhodol. Nezákonné trestné stíhanie žalobcu trvalo viac ako 7 mesiacov, t.j. od 14.03.2016 do 24.10.2016, spolu 225 dní. Dňa 18.01.2017

bol na internetovom portáli J. publikovaný článok pod názvom „Pripravili ho o pozemky za milióny eur. Prokuratúra prípad zastavila.“, týkajúci sa žalobcu, kde bolo uvedené celé meno žalobcu, ako aj jeho syna. V prípade ak by trestné stíhanie ani nebolo začaté, dôvod na takýto článok by nebol vznikol. Aj po zrušení uznesenia o vznesení obvinenia boli so žalobcom ďalej vykonávané úkony, keďže uznesením vyšetrovateľa ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 zo dňa 02.03.2017 bol do konania pribratý znalec za účelom posúdenia osobnosti a vierohodnosti osoby žalobcu. Toto uznesenie bolo rozhodnutím generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp.zn. IV GPt 356/15/1000-8 zo dňa 13.04.2017 zrušené pre jeho neopodstatnenosť. Trestné stíhanie bolo zastavené uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva PZ v Trnave pod ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 zo dňa 31.05.2017 z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

17. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe“. Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu taká škoda vznikla, nemôže odvolací súd rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec priznaná, alebo že medzi protiprávnym konaním žalovaného a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto situácii má určiť výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27.08.2019).

18. S poukazom na doposiaľ zistené skutočnosti, aj keď celé trestné stíhanie žalobcu bolo ukončené ešte v prípravnom konaní, avšak 7 mesiacov trval stav, počas ktorého bolo žalobcovi vznesené obvinenie, niet pochybností o tom, že vzhľadom na dovtedy váženú a bezúhonnú osobu žalobcu, ktorý počas svojho života v pracovnom kolektívne požíval rešpekt a úctu, znamenalo výrazný a závažný zásah do jeho integrity, najmä cti, dobrého mena a dôstojnosti. Samotné vznesenie obvinenia zasiahne psychické zdravie každého človeka, čo sa následne odzrkadlí aj na zdraví fyzickom. Len samotné pripustenie a vysporiadanie sa s touto skutočnosťou je veľmi náročné pre mladého a zdravého človeka, o to viac pre človeka, ktorý by mal naďalej užívať pôžitky doposiaľ riadne vykonávanej práce. Žalobcov zdravotný stav v čase pred vznesením obvinenia nebol bezproblémový, žalobca trpel na aterosklerotickú srdcovocievnu chorobu, ale bol hodnotený ako stabilizovaný. Prebiehajúce trestné stíhanie tento jeho stav zhoršilo. Vychádzajúc z predložených zdravotných správ a záznamov však nemožno jeho zdravotný stav hodnotiť ako závažný. Tu sa súd čiastočne stotožňuje aj s argumentáciou žalovanej, že nezákonné rozhodnutie nebolo zjavne jedinou príčinou vzniku nemajetkovej ujmy, keď nie je možné vylúčiť zhoršený zdravotný stav aj vplyvom iných okolností (napr. veku). Túto skutočnosť súd potom zohľadnil pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcovi v tomto konaní.

19. Vykonaným dokazovaním tak dospel súd k záveru, že v tomto prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Podľa citovaného zákonného ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol na osobu žalobcu ako poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracoval, keď v danom prípade bolo z trestného konania zrejmé, že išlo o prvé trestné stíhanie žalobcu, ktorý bol dovtedy bezúhonný. Súd pri rozhodovaní o výške nároku na nemajetkovú ujmu žalobcu prihliadol aj na dĺžku trestného stíhania, viac ako 7 mesiacov (od 14.03.2016 do 24.10.2016), vykonávané úkony zasahujúce do jeho práv (odpočúvanie, domová prehliadka) a dospel k názoru, že je potrebné čiastočne žalobe na náhradu nemajetkovej ujmy vyhovieť.

20. Nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje empaticky, pravda za predpokladu, že sa sudca bude vedieť aspoň elementárne vcítiť do pozície trestne stíhaného človeka, ktorý sa musí podrobovať excesívnym úkonom orgánov

činných v trestnom konaní, hoci je vo výsledku nevinný((uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27.08.2019).

21. Podľa názoru súdu je preto potrebné čiastočne kompenzovať trestné stíhanie žalobcu, ktoré ovplyvnilo najmä jeho verejný, spoločenský a rodinný život a ustálil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.375,- Eur, ktorá suma aspoň sčasti kompenzuje ujmu, ktorú spôsobilo trestné stíhanie žalobcovi. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy ako satisfakcie vychádzal zo zásahu najmä do sféry rodinného a spoločenského života žalobcu, ktorý vykonával takmer 50 rokov prax v justičnom prostredí a nikdy by nečakal, že sa raz po odpracovaní toľkých rokov ocitne na strane stíhanej osoby. Súd bol toho názoru, že vznesenie obvinenia, ako aj vykonávanie úkonov - domová prehliadka, odpočúvanie, významnou mierou zasiahli do jeho postavenia, dôstojnosti a spôsobili mu aj ujmu psychickú. Psychické útrapy, ktoré predstavuje vznesenie obvinenia s hrozbou trestu odňatia slobody vo výške 15 rokov osobe, ktorá je vo veku 73 rokov, si možno len ťažko predstaviť. Prakticky takáto situácia by mohla u žalobcu vzbudzovať obavu ako pri uložení trestu odňatia slobody na doživotie. Ďalším argumentom, na ktorý súd prihliadal bola aj tá skutočnosť, že žalobca už nebol aktívne činný v profesijnom živote, čo však výraznou mierou neznižuje jeho nárok na priznanie majetkovej ujmy, vzhľadom na osobu žalobcu, ktorý bol dlhoročným sudcom. Vychádzajúc z povahy trestnej veci (obzvlášť závažný zločin podvodu), dĺžky trestného stíhania (viac ako 7 mesiacov) a preukázaných dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu a okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, považuje súd priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti.

22. Súd ďalej uviedol, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že rozhodovacia prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť (nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.01.2017).

23. Výšku nemajetkovej ujmy aj s prihliadnutím na závery konštatované Ústavným súdom SR v predchádzajúcom odseku a závery súdu konštatované v prejednávanej veci v predchádzajúcich odsekoch, súd potom stanovil na sumu 15,- Eur za každý deň trestného stíhania, t.j. 225 dní x 15,- Eur = 3.375,- Eur. Pri stanovení výšky, ktorá závisí od voľnej úvahy súdu, súd podporne odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo 2357/2010 zo dňa 11.01.2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, s. 327 a nasl., ako aj na v ňom uvedenú širokú komparáciu rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov. Súd preto uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumy vo výške 3.375,- Eur. Vo zvyšku uplatnenej nemajetkovej ujmy súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko mal za to, že výška nemajetkovej ujmy požadovaná žalobcom v žalobnom návrhu je neprimeraná následkom, ktoré boli žalobcovi nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia a následným trestným konaním spôsobené.

24. O nároku na náhradu trov súd rozhodol podľa zásady úspechu v konaní v zmysle § 255 ods.1CSP. Žalobca sa domáhal zaplata sumy vo výške 15.000,- Eur. Úspech mal v časti priznania nároku ako takého, čo do jeho základu, pričom mu bola priznaná suma 3.375,- Eur. Súd na prejednaný prípad pri priznaní náhrady trov konania aplikoval článok 4 základných zásad CSP, ktorý obsahuje analógiu legis a analógiu iuris, umožňujúcu sudcovi použiť ustanovenia svojím obsahom a účelom natoľko podobné, že je podľa neho žiaduce posúdiť aj právne veci, ktoré do hypotézy právnej normy výslovne poňaté neboli. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy je voľnou úvahou súdu berúc do úvahy, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, skutočnosti významné pre jej určenie. V prejednanom prípade žalobcu nemožno vnímať ako procesne neúspešného v spore; žalobcovi bola priznaná nemajetková ujma, aj keď v nižšej výške ako si uplatňoval. Žalobcu nemožno ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Primárnym faktom je, že škoda, resp. nemajetková ujma bola spôsobená; jej výška je potom výsledkom úvahy súdu. Súd v tomto prípade priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, t.j. 100% zo sumy 3.375,- Eur, čo možno zdôvodniť cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky

priznaného nároku (porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 24.04.2018 sp.zn. 9Co/130/2017, bod 71 odôvodnenia).

25. Proti tomuto rozsudku, výslovne v časti výroku II., ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.375,- Eur podala odvolanie žalovaná, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie, keďže nesprávnosť napadnutého rozsudku spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

26. Odvolateľka má za to, že súd vec nesprávne právne posúdil, keď nesprávne aplikoval § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., čo sa týka priznania nároku žalobcovi na náhradu nemajetkovej ujmy vo výroku II., nakoľko na priznanie neboli na základe vykonaného dokazovania splnené zákonné podmienky. Po poukaze na znenie § 17 ods. 2 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z. poukázala na to, že nemajetková ujma v peniazoch sa uhrádza za súčasného splnenia dvoch podmienok a síce, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením za spôsobenú ujmu a zároveň, že nie je možné vzniknutú ujmu uspokojiť inak. V predmetnej veci súd dospel k záveru, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, avšak vôbec sa nezaoberal otázkou splnenia druhej zákonnej podmienky, či nie je možné vzniknutú ujmu uspokojiť inak (napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnenia rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod.).

27. Okrem toho v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nestačí tvrdiť jej vznik, resp. primeranosť nároku, ale nemajetková ujma a príčinná súvislosť medzi existenciou nemajetkovej ujmy a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jej nesprávnym úradným postupom musia byť preukázané (uznesenie ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 712/06). Hoci je zodpovednosť štátu podľa citovaného zákona objektívna, to nezabavuje žalobcu povinnosti preukázať v prípade uplatňovania peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy nielen jej vznik v jednotlivých oblastiach života a príčinnú súvislosť, ale aj to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na spôsobenú ujmu a že nemajetkovú ujmu nie je možné uspokojiť inak. V predmetnej veci nemožno spochybňovať dlhodobé zdravotné problémy žalobcu, avšak žalobca nepredložil žiadny dôkaz o vplyve trestného stíhania aj na jeho zdravotný stav. Vykonaným dokazovaním žalobca síce uvádza, že hrozba výkonu trestu na 15 rokov mala za následok výrazné zhoršenie jeho psychického aj fyzického stavu, avšak dôkazné bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou účastníka za to, že ak v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, prejaví sa to v jeho procesnom neúspechu.

28. Okrem toho žalobca ani konajúci súd neuviedol, prečo nepovažuje samotné konštatovanie porušenia práva obsiahnuté v uznesení generálneho prokurátora SR sp. zn. IV.Pz 311/16/1000-11 zo dňa 24.10.2016, vrátane ospravedlnenia Generálnej prokuratúry SR za nezákonné rozhodnutie v liste zo dňa 14.5.2018, za dostatočne účinný a efektívny prostriedok na vyváženie, resp. zmiernenie nemajetkovej ujmy, resp. prečo ním uplatňovanú nemajetkovú ujmu nemožno uspokojiť inak, ako v peniazoch.

29. Žalobca odvolanie nepodal. K doručenému odvolaniu žalovaného predložil písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že rozsudok považuje za správny a spravodlivý. Okresný súd Trnava na základe zisteného skutkového stavu právne a správne posúdil predmetnú vec, čo sa týka priznania nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy. Zohľadnil a odôvodnil svoje rozhodnutie. Nemožno tak povedať o obsahu odvolania žalovaného. Ten totiž negoval všetky okolnosti v prejednávanej veci znejúce v prospech žalobcu. Napokon z obsahu odvolania možno zistiť protirečenia v súvislosti s priznaním odškodného práve peňažnou formou. Dal to na posúdenie odvolaciemu súdu. Navrhol odvolanie žalovaného zamietnuť ako neopodstatnené.

30. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

31. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako

ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

32. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý je vymedzený rozsahom podaného odvolania, ako aj uplatnenými odvolacími dôvodmi, bolo posúdiť správnosť právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru o potrebe vyhovieť podanej žalobe a uloženia (vo výroku II.) žalovanému zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.375,- Eur v zmysle § 17 ods. 2 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z. z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená žalobcovi nezákonným rozhodnutím KR PZ v Trnave ČVS: KRP-44/2-VYS-TT-2015 zo dňa 14.3.2016, ktorým bolo vznesené obvinenie žalobcovi pre pomoc k obzvlášť závažnému zločinu podvodu podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona ako i uznesenie prokurátora KP v Trnave zo dňa 2.5.2016 sp. zn. Kv 68/15/2200 o zamietnutí sťažnosti. Voči čiastočne zastavujúcemu výroku I. a žalobu vo zvyšku zamietajúcemu výroku III. odvolanie nebolo podané, v dôsledku čoho tieto výroky nadobudli právoplatnosť a nepodliehali odvolaciemu prieskumu. Výrok IV. o náhrade trov konania je výrokom závislým od výroku vo veci samej, preto bol odvolaním dotknutý i keď odvolanie výslovne voči nemu nesmerovalo (§ 379 písm. a) CSP).

33. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, vychádzajúc z odvolacej argumentácie žalovanej, dopĺňa iba nasledovné:

34. Pri rozhodovaní o odvolaní právne relevantným je najmä ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého ods. 1 uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa ods. 2 v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie možné uspokojiť ju inak. Podľa ods. 3 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Podľa ods. 4 výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodených násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z.z.).

35. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania žalovaná napadla rozsudok v podstate z troch dôvodov a to, že prvoinštančný súd neuviedol prečo nepovažuje samotné konštatovanie porušenia práva obsiahnuté v uznesení generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. Pz 311/16/1000-11 zo dňa 24.10.2016 vrátane ospravedlnenia Generálnej prokuratúry SR za nezákonné rozhodnutie v liste zo dňa 14.5.2018 za dostatočne účinný a efektívny prostriedok. Ako ďalšie odvolateľka namietala, že súd sa nezaoberal otázkou splnenia druhej zákonnej podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, či nie je možné vzniknutú ujmu uspokojiť inak. A napokon odvolateľka namietala, že nemajetková ujma a príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmom a nezákonným rozhodnutím musí byť preukázaná.

36. V ods. 45. odôvodnenia preskúmaného rozsudku prvoinštančný súd ustálil, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je v danom prípade dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným rozhodnutím tak, ako ju sumarizoval v predchádzajúcom ods. 42. a 44. Podľa výsledku dokazovania nedôvodné trestné stíhanie žalobcu trvalo 7 mesiacov (225 dní) a to pre obzvlášť závažný zločin podvodu, v ktorom žalobcovi hrozil trest odňatia slobody až 15 rokov. Žalobca

bol dovtedy bezúhonná osoba, cca 48 rokov pracujúca v justičnom prostredí, oslabená vyšším vekom (73 rokov), pričom v priebehu trestného stíhania boli vykonávané procesné úkony vážne zasahujúce súkromie žalobcu (odpočúvanie, domová prehliadka, zhabanie počítačov) ako i jeho rodiny. Prípado bol aj medializovaný, keď verejnosť sa dozvedela o trestnom stíhaní žalobcu z článku uverejnenom na internetovom portáli J., kde bolo uvedené jeho celé meno. Všetko vyššie uvedené, opierajúc sa tiež o konštantnú súdnu judikatúru, na ktorú odkázal prvoinštančný súd, predstavuje vážny zásah do súkromného, rodinného a spoločenského života jednotlivca, vyvoláva negatívne dopady na jeho osobný život a životný komfort, negatívne zasahuje do jeho cti a dobrej povesti. Vzhľadom na uvedené okolnosti prípadu a ujmu vzniknutú na strane žalobcu, odvolací súd zhodne s prvoinštančným bol toho názoru, že samotné konštatovanie porušenia práva nemôže byť dostatočným a spravodlivým zadosťučinením.

37. Z obsahu odôvodnenia preskúmaného rozsudku je zrejmé, najmä s poukazom na správne použité ust. § 17 ods. 2 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z., že prvoinštančný súd sa podmienkami priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zaoberal, avšak výslovné závery v odôvodnení rozsudku ohľadne otázky, či nie je možné nemajetkovú ujmu uspokojiť ospravedlnením prokurátora, prípadne inak, nevyslovil. Odvolací súd s použitím ust. § 387 ods. 3 CSP tento nedostatok preto týmto svojím rozhodnutím napravuje.

38. Odvolací súd dodáva, že vzhľadom na popísanú ujmu, ktorá v dôsledku nezákonných rozhodnutí vznikla na strane žalobcu, jej rozsah a závažnosť, nie je možné za dostatočné považovať ani strohé a formálne ospravedlnenie v mene Generálnej prokuratúry SR obsiahnuté v neverejnom liste adresovanom žalobcovi zo dňa 14.5.2018. Vzhľadom na závažnosť ujmy, ktorá vznikla žalobcovi, odvolací súd je tiež názoru, že nemajetkovú ujmu, nie je možné dobre a spravodlivo ani uspokojiť inak (napríklad verejným ospravedlnením žalovanej, prípadne zverejnením konečného rozhodnutia o trestnom stíhaní) a to i vzhľadom na odstup času odkedy sa informácia o trestnom stíhaní žalobcu stala známa verejnosti a tiež vzhľadom na predpokladanú nízku účinnosť a neadresnosť prípadného verejného ospravedlnenia, či zverejnenia konečného rozhodnutia o trestnom stíhaní a teda ich výslednú nízku efektívnosť.

39. Ako ďalšie napokon odvolateľka namietala, že žalobca nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti medzi existenciou nemajetkovej ujmy a nezákonným rozhodnutím. Odvolací súd sa ani s touto odvolacou námietkou žalovanej nestotožnil.

40. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné poukázať na nasledovnú konštantnú judikatúru najvyšších súdnych autorít. Aj prvoinštančný súd v preskúmanom rozsudku citoval rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 125/2019 z 29.8.2019, v ktorom Najvyšší súd prijal záver, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona a jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš aby robili tebe“. Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu taká škoda vznikla, nemôže odvolací súd rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec priznaná, alebo že medzi protiprávnym konaním žalovaného a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto situácii má určiť výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností prípadu. Obdobne ÚS SR v rozhodnutí II.ÚS 568/2017 považoval za nepochybné, že trestné stíhanie predstavuje vždy závažný zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život. Zasahuje do jeho súkromného života, cti a dobrej povesti. Preto je spôsobilé porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Je teda jednoznačné, že trestné stíhanie, ktoré napokon vyústi do oslobodzujúceho rozsudku, je spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej škody vo sfére osobnostných práv.

41. Podľa uznesenia NS ČR zo dňa 31.8.2011 sp. zn. 30Cdo 3007/2010 k povinnosti tvrdenia o ujme a príčinnej súvislosti, žalobca je povinný v žalobe aspoň všeobecne vysvetliť motiváciu k uplatňovaniu nároku a vyložiť v dôsledku čoho mu bola tvrdená a identifikovaná nemajetková ujma spôsobená. Vysvetlením následku (ujmy) a javových súvislostí jeho príčiny, žalobca naplňuje i svoju povinnosť tvrdiť príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma spočívajúca najmä v stave neistoty ohľadne výsledku konania, je psychickou kategóriou, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti ťažko preukazovateľné a preto sa v určitom základnom rozsahu predpokladajú. Žalobca preto nemusí preukazovať psychologickými, či psychiatrickými posudkami, že u neho došlo k psychickej ujme v dôsledku neprimerane dlhého konania. Takéto dôkazné prostriedky by mohol navrhnúť v prípade, že by tvrdil ujmu závažnejšieho rozsahu, inými slovami tvrdil by niečo, čo nebýva obvyklým následkom neprimeranej dĺžky konania a je teda treba aby existenciu tvrdeného následku ako i príčinnú súvislosť medzi týmto následkom a porušením práva na primeranú dĺžku konania bolo postavené naisto.

42. Opierajúc sa nielen o vyššie citovanú konštantnú súdnu judikatúru, bolo potrebné vychádzať z toho, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný aj osobný život stíhaného, osobitne, ak bolo od začiatku nezákonné a teda je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy. V konaní bolo pritom vykonaným dokazovaním preukázané, že na strane žalobcu nezákonným trestným stíhaním vznikla nemajetková ujma tak, ako je popísaná vyššie v ods. 36 tohto rozsudku. Ako správne ustálil prvoinštančný súd, v konaní nebolo preukázané, že predmetné stíhanie negatívne zasiahlo aj do profesného života žalobcu, keď tvrdil, že mal záujem vykonávať činnosť advokáta (potom ako mu vekom ex lege výkon funkcie notára zanikol). Nebola preukázaná ani jednoznačná príčinná súvislosť medzi nezákonným trestným stíhaním a zhoršením zdravotného stavu žalobcu v tom smere, že by trestné stíhanie bolo jedinou príčinou jeho zhoršenia. Nemožno však poprieť, že situácia, v ktorej sa žalobca za popísaných okolností v dôsledku nezákonného trestného stíhania ocitol, musela mať istý negatívny dopad na jeho fyzické a duševné zdravie.

43. S poukazom na vyššie uvedené, keďže nemajetková ujma v dôsledku nezákonného trestného stíhania bola čiastočne preukázaná, pričom v základnom rozsahu je ju potrebné predpokladať, a prvoinštančný súd ujmu žalobcu zohľadnil iba v základnom, teda nie vyššom ako obvyklom rozsahu, je treba mať za to, že samotná nemajetková ujma ako aj príčinná súvislosť medzi ňou a nezákonným rozhodnutím, bola dostatočným spôsobom preukázaná resp. daná. Odvolací súd je toho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy v priznanom rozsahu 3.375,- Eur (15,- Eur za deň trestného stíhania) je spravodlivá a zodpovedá rozsahu žalobcom utrpenej nemajetkovej ujmy v rámci obvyklých následkov takéhoto trestného stíhania.

44. S poukazom na uvedenú argumentáciu, po vyčerpaní relevantných odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľkou, odvolací súd potom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku II., ako i v závislom a vecne správnom výroku IV. o náhrade trov prvoinštančného konania, s použitím ust. § 387 CSP potvrdil.

45. V odvolacom konaní plne úspešnému žalobcovi vzniklo podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 371 ods. 1 CSP právo na plnú náhradu trov konania voči neúspešnej žalovanej. Preto odvolací súd v tomto rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP) uložil povinnosť žalovanej zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

46. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).